

Tørken afslører de unge bytræers problemer

Thomsen, Iben Margrete; Skov, Simon; Henriette Lunn, Vonsbæk

Published in:
Grønt Miljø

Publication date:
2018

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Document license:
[Ikke-specificeret](#)

Citation for published version (APA):
Thomsen, I. M., Skov, S., & Henriette Lunn, V. (2018). Tørken afslører de unge bytræers problemer. *Grønt Miljø*, 6, 14-16.

Tørken afslører de unge bytræers problemer

KLIMA. Den langvarige sommertørke er hård kost for mange vej- og parktræer som i forvejen kæmper med andre problemer. Især yngre træer risikerer at gå til

Af Iben Margrete Thomsen, Simon Skov og Henriette Lunn Vonsbæk

Sommervejret i 2018 har sat sit præg på det danske landskab. Heden og tørken forstærkes af bymiljøet hvor der generelt er varmere og tørre end uden for byen. Nedbørsmanglen er bl.a. gået hårdt ud over mange træer. Deres vækstforhold er tit kendetegnet af begrænset rod-rum, nedsat vandtilførsel, salt i jorden og skader på rødder og stammer, alt sammen faktorer som forværrer effekten af langvarig varme og tørke.

Faktisk bliver bytræernes problemer udstillet af tørken, og de grønne forvaltninger må i værste fald betale prisen for fejl og mangler. Dette gælder ikke mindst relativt nyplantede træer som endnu ikke har et tilstrækkeligt rodnet.

Modsat kan man sige at tørken kan give mulighed for at identificere de svageste træer med dårlige vækstforhold. Symptomer på vandmangel er slappe blade, visne skudspidser, eller at træerne går helt ud, hvis problemerne er uoprettelige.

I Københavns Kommune og mange andre kommuner vandes nyplantede træer de første tre vækstsæsoner. Herefter bør de kunne klare sig selv, men det kan ikke udelukkes, at finrødderne vænner sig til de gunstige forhold lige under vandingsposen og får problemer når vandingsperioden afsluttes. Den bratte overgang fra en vækstsæson (2017) med rigeligt vand til dette års tørke har været hård kost for mange træer. Der er forskel alt efter træart, men som udgangspunkt ser det ud til at træer

der vandes samt lidt ældre træer har klaret sig bedre end træer, som er i 4.-5. vækstsæson og derfor har været uden vandingsposer, men med for lille rodnet til at forsyne kronen.

Det er vigtigt at afstemme vandingen til træernes behov, men driften i Københavns Kommune skulle konstant foretage en afvejning af chancen for en vejrændring til mere normalt sommervejr kontra ekstraudgiften ved at vande træer der var ældre end 3. vækstsæson. Den ekstreme tørke medfører ikke blot markante vandingsomkostninger, men vil også bagefter betyde udgifter til flere gentilplantninger end normalt, samt øget behov for beskæring af døde grene. Det er også interessant, at tørken har været så markant synlig i år at adskillige

borgere har henvendt sig med bekymring for byens træer.

Hvis man vil opgøre konsekvenserne af tørken er det vigtigt at man husker at inddrage alle faktorer når diagnosen skal stilles på et skadet eller dødt træ. Ellers bliver man ikke opmærksom på de forhold, som man rent faktisk har indflydelse på som opbinding, rod/topforhold, vejsalt, komprimeret jord, plantning osv. Stil spørgsmålet: Hvorfor visnede dette træ, mens de andre klarede sig? Svaret kan måske hjælpe til at forbedre bytræernes muligheder for at klare fremtidige hedeølger og regnmangel. □

SKRIBENTER

Iben Margrete Thomsen og Simon Skov er seniorrådgivere på Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet. Henriette Lunn Vonsbæk er parkforvalter i Byens Drift, Københavns Kommune.

Gruppe af yngre bøge i Fælledparken. Hvorfor er en af dem visnet i tørken? Årsagen er måske såret nederst på stammen. Barken oven for såret er død, mens der stadig er grøn bark på andre dele af stammen. Det er dog tvivlsomt om bøgen overlever, men de andre synes heldigvis ok.

Lærketræerne er plantet i 2014, mange af dem på små bakker. Det gik fint de første tre år hvor de blev vandet. Alle træerne var grønne i sommeren 2017. Vandning ophørte planmæssigt efter 3. vækstsæson, men blev genoptaget i 2018 da træerne fik gullige nåle i juni og juli. Pr. 1. august var 33 lærk visnet, men resten overlever forhåbentlig sammen med de indblandede løvtræer via fortsat vandning. I dette tilfælde bør man også tjekke plantedybde samt rod-topforhold for at se om disse faktorer har spillet en rolle.

Hvis man insisterer på at plante store træer som ser ud af noget, kan man risikere at rodsystemet ikke er veludviklet nok til at forsyne toppen med vand. Straffen kommer prompte hvis træet ikke bliver vandet i tørt vejr. Dette træ som blev plantet i en privat park i efteråret 2017, var allerede dødt midt i maj 2018, længe inden tørken for alvor slog igennem.

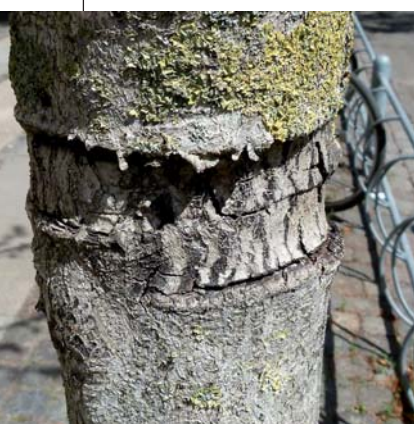
Tre rønnetræer med slappe blade i slutningen af maj efter en måned uden nedbør. Herefter blev vandning genoptaget, og træerne rettede sig, men fik alligevel skader i form af visne skud.

Denne røn havde sidst i juni en død skudspids (cirkel) som i juli havde udviklet sig til en halvdød gren. Grenen under er også delvist visnet. En efterårsbeskæring kan let fjerne skaderne bare det meste af kronen lever.

Vuggestuen plantede en fin lille skov til børnene i efteråret 2017. Men nogen glemte at fortælle dem at træerne skal vandes hvis det ikke regner. Her er nåletræerne langsomt ved at dø i tørken.

Visnet vejtræ i juli 2018. På Google streetview kan man se at træet havde vandingspose i juni 2016 og var flot grønt i maj 2017. Men det hjælper ikke når opbinding har dræbt barken og ringet træet. Så er det bare et spørgsmål om tid. Den langvarige varme og tørke har afsløret træets problemer lynhurtigt fordi barken og veddet er tørret ud, og vandforsyningen til kronen er afbrudt.

Bøge blandt birk i Fælledparken 1. august. Jorden er komprimeret og normalt vandlidende, men i denne sommer er konkurrencen om vandet hård. Måske er bøgene plantet for dybt eller sunket efter plantning, da der ikke er antydning af rodudløb. De var allerede visnet i juli mens birkene blot var tyndløvede. I august var birketræerne næsten uden blade, og barken på bøgeplanterne død og brun. Der er lignende grupper af birk og bøg i nærheden hvor tørken udstiller problemet med at få etableret nye træer. Beplantningen stod til en snarlig tynding, men nu har tørken udpeget de bevaringsværdige individer.

Hvorfor har det forreste træ symptomer på tørkestress? Svaret er på stammens modsatte side hvor et stort sår udtørre splinten og sænker vandtransporten til kronen.

